

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach	
Fakulta: Lekárska fakulta	
Kód predmetu: USL/EAT/14	Názov predmetu: Etické aspekty tanatológie a humánnej tafonómie
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Cvičenie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 / 1 Za obdobie štúdia: 14 / 14 Metóda štúdia: prezenčná	
Počet ECTS kreditov: 4	
Odporúčaný semester/trimester štúdia:	
Stupeň štúdia: N	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Účasť na prednáškach a cvičeniach v stanovenom rozsahu, úspešné odprezentovanie seminárnej práce. Detailné podmienky k povinnej účasti a formám hodnotenia sú dostupné na webe ústavu. https://www.upjs.sk/lekarska-fakulta/ustav/sudne-lekarstvo/vyuka/predmety/certifikovany-interdisciplinarny-blok/	
Výsledky vzdelávania: Predmet je zameraný na osvojenie si poznatkov o etickej dimenzii súvisiacej so smrťou jedinca, ktorá sa týka situácií ako sú prehliadka mŕtveho, nariad'ovanie a výkon pitvy, exhumácia ľudského tela, práca v miestach hromadných katastrof a identifikácia jedinca. V súvislosti so stanovením mozgovej smrti sú v náplni predmetu zahrnuté etické princípy v transplantológii, ako aj konkrétne eticko-právne dilemy darovania orgánov od mŕtveho darcu.	
Stručná osnova predmetu: Etika v štruktúre vedy. Aplikované etiky. Bioetika a základné princípy lekárskej etiky. Najdôležitejšie oblasti lekárskej etiky. Smrť jedinca a jej definícia. Parciálna a mozgová smrť. Zápisnica o ireverzibilite mozgovej smrti. Tanatológia a posmrtné zmeny. Konštatovanie smrti. Supravitálne reakcie. Smrť z pohľadu práva. Postavenie mŕtveho tela a jeho častí z etického a právneho hľadiska. Etické dilemy v prístupe k smrti. Prehliadka mŕtveho a jej význam z medicínskeho, právneho a etického pohľadu. Definícia prehliadajúceho lekára a jeho úlohy. Postup pri prehliadke mŕtveho. Komunikácia prehliadajúceho lekára s fyzickými a právnickými osobami (pozostalými, ošetrojúcim lekárom, príslušníkom PZ, pohrebnou službou, médiami). Právny a etický význam sprievodnej dokumentácie prehliadky zomrelého. Etické dilemy pri prehliadke mŕtveho. Pitva, jej definícia a význam. Druhy pitiev. Nariadenie a výkon pitvy z právneho hľadiska. Odmietnutie pitvy. Formulár odmietnutia pitvy. Etika pitvy. Vonkajšia a vnútorná obhliadka mŕtveho tela. Postavenie súdneho lekára a patológa v kontexte pitiev. Práca s archivovanými pitevnými protokolmi. Etické dilemy pitvy. Identifikácia a jej význam. Identifikácia živej osoby a mŕtveho tela. Úkony identifikácie. Identifikácia z právneho hľadiska. DNA analýza a jej význam pre identifikáciu. Súdnolekárska antropológia. Exhumácia, druhy exhumácie, význam exhumácie. Postup pri exhumácii legálne pochovaných mŕtvol. Postup pri exhumácii kriminálne pochovaných mŕtvol. Historicko-etické aspekty exhumácie. Význam tzv. repitiev. Etické dilemy identifikácie a exhumácie. Hromadné katastrofy a ich druhy. Medicínske,	

právne, sociálne a etické aspekty hromadných katastrof. Úlohy súdneho lekárstva pri hromadných katastrofách. Etické dilemy v situáciách hromadných katastrof. Eutanázia a jej definícia. Pasívna a aktívna eutanázia. Asistovaná samovražda. Právna úprava eutanázie a asistovanej samovraždy vo vybraných štátoch. Etické a právne aspekty eutanázie. Odber orgánov a tkanív od mŕtveho na doplnujúce odborné vyšetrenia. Druhy doplnujúcich laboratórnych vyšetrení v súdnolekárskej praxi. Právny význam a etické aspekty doplnujúcich odborných vyšetrení so zameraním na chemicko-toxikologickú analýzu. Metódy chemicko-toxicologickej analýzy. Uchovávanie vzoriek. Význam chemicko-toxicologickej analýzy z trestnoprávneho hľadiska. Histologické mikroskopické vyšetrenie výkrojkov tkanív a orgánov odobratých pri pitve. Význam histologického vyšetrenia v kontexte pitiev. Spracovanie odobratého biologického materiálu histologickými technikami. Imunohistochemia. Archivovanie parafinových bločkov a histologických preparátov a ich použitie na výskumné účely. Etické dilemy v oblasti chemicko-toxicologickej analýzy s histologického vyšetrenia. Sérohematologické vyšetrenia v súdnom lekárstve. DNA analýza. Etické aspekty odberu a prípravy vzoriek na vyšetrenie DNA. Humánna tafonómia a jej význam. Odborné vyšetrenia tafonomického biologického materiálu – „farma mŕtvych tiel“ Knoxville, USA. Transplantácia a jej definícia. Odber orgánov a tkanív od mŕtveho darcu na transplantáciu. Protokol darcu orgánov. Právne a etické postavenie darcu a príjemcu pri transplantácii. Monológ darcu orgánov. Etické dilemy v oblasti transplantológie. Znalecká činnosť v súdnom lekárstve a jej význam. Znalecký posudok z vykonanej súdnej pitvy (§ 156 Tr. poriadku) a súdnolekárskej pitvy (§ 142 Tr. poriadku). Právna úprava znaleckej činnosti. Etické požiadavky na znalca. Etika znaleckej činnosti. Psychologické, právne a etické aspekty deviácií a deliktov spojených s umieraním, tanatológiou a humánnou tafonómiou: letálny sadizmus, hanobenie mŕtveho tela, kanibalizmus, nekrofilia.

Odporúčaná literatúra:

BOBROV, N. a kol. Tanatológia a humánna tafonómia – etické a právne aspekty. Košice: UPJŠ v Košiciach, 2015.
 LONGAUER, F., PALAŠČÁK, J. a kol. Vybrané kapitoly pre semináre z lekárskej etiky. Košice: UPJŠ v Košiciach, 2003.
 ŠOLTÉS, L., PULLMAN, R. a kol. Vybrané kapitoly z medicínskej etiky. Martin: Osveta, 2008.
 PTÁČEK, R., BARTŮNEK, P. a kol. Etické problémy medicíny na prahu 21. stoloetia. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 109

abs	n
97.25	2.75

Vyučujúci: doc. MUDr. Silvia Farkašová Iannaccone, PhD., MUDr. Ingrid Nerantzakis, MUDr. Dorota Sopková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 22.07.2021

Schválil: